

7 november 1917

Londen, 6 november. Officieel: Vanochtend is tegen de vijandelijke stellingen in de buurt van Passendale een aanval ontketend. De Britse troepen schieten volgens de rapporten bevredigend op.

Londen, 6 november. Officieel avondbericht: Vanochtend hebben de Canadese troepen met volkomen succes de strijd aangebonden tegen de vijandelijke verdedigingsstellingen in en om Passendale en op de uitloper ten noorden en ten zuidwesten van het dorp. Onze troepen werden voorspoedig ten aanval geschaard en om zes uur in de ochtend kwam de aanval los zoals was bepaald. De vijand was gelast, deze belangrijke stelling op de voornaamste hoogterug tot elke prijs te houden. Op een aantal punten werd hard gevochten, vooral op het hoog gelegen terrein ten noorden van het dorp, alsmede om de buurtschap en steunpunten op de "Goudberg-uitloper".

Niettemin maakten onze troepen gestage vorderingen en in de vroege ochtend was het dorp Passendale ingenomen, samen met de gehuchten Mosselmarkt en Goudberg. Voor de middag hadden wij al onze doelen veroverd en een aantal gevangenen gemaakt.

Gedurende de dag was het weer onbestendig en regende het bij tussenpozen. Het verbeterde uitzicht echter heeft het werk van ons geschut en van onze vliegtuigen gesteund en samen met de gunstige waarneming welke wij door onze voortgang hebben verkregen, onze kanonnen in staat gesteld de vijandelijke batterijen en het samentrekken van vijandelijke infanterie krachtig te bestoken.

Berlijn, 6 november. Officieel avondbericht: Aanvallen, vanochtend vroeg door de Engelsen ondernomen, leidden heel de dag tot gevechten om Passendale.

Bij Geluveld zank de vijandelijke stormloop vruchteloos en met grote verliezen ineen.

Berlijn, 7 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen is gisteren verbitterd gestreden. Na een geweldig roffelvuur in de vroege ochtend ondernamen Engelse divisies van Poelkapelle tot de spoorweg Ieper-Roeselare en tegen de hoogten van Beselare en Geluveld een stormloop. Ten noorden van Passendale drong de vijand binnen. In een hardnekkige strijd werd hem het oostelijke gedeelte van het dorp weer ontruikt. Tegen de middag voerde de vijand verse strijdkrachten in het gevecht. Ze konden de inbraakplaats slechts plaatselijk verbreden.

Onze stelling loopt langs de oostelijke rand van het dorp.

De tegen de hoogten van Beselare en Geluveld met sterke strijdkrachten ondernomen stormloop brak meestal reeds voor onze linies. De binnengedrongen vijand werd in het gevecht op korte afstand overweldigd. De uitwerking van ons vernietigingsvuur onderdrukte later voorbereide aanvallen.

Op het slagveld duurde het zware artilleriegevecht tot in de nacht voort.

Parijs, 7 november. De bewonderenswaardige inspanning van de Engelsen is met succes bekroond. De strijd om Passendale is een voorbeeld van stelselmatige taatheid. Hij is de 7^e juni begonnen met de roemrijke inneming van de heuvels bij Mesen en tegelijkertijd of achtereenvolgens voortgezet door Engelsen en Fransen.

Gisteren is hij geëindigd met de inneming van de top. De Engelsen bezitten nu volkomen het vooruitspringende gedeelte, dat gevormd wordt door de opeenvolgende heuvels, die een dreigende hoek vormen tegenover de rechtervleugel van de vijand. De belangrijkheid

van de stelling verklaart het vuur en de taatheid, waarmee de Duitsers tegenstand geboden hebben.

Maar ondanks al hun inspanning en tegenaanvallen hebben zij onze voortgang niet kunnen beletten.

De *Matin* zegt: De overwinning van gisteren besluit de geweldige slag bij Ieper, een der hevigste, de meest beslissende misschien van de oorlog.

De *Petit Parisien* maakt melding van de verschrikkelijke straatgevechten en schrijft: De overwonnen Duitser is van de heuvels verdreven, die uitzicht over onze linies gaven en van de betrekkelijk droge hoogten in de moerassige vlakte van Roeselare terecht gekomen, waar het onmogelijk is, om zelfs maar een paal voor een tent in de grond te slaan.

Volgens de *Echo de Paris* zullen de Duitsers hun linies van Oostende tot Rijsel ernstig moeten bewaken en zo ze willen optreden zullen ze van andere fronten divisies moeten afnemen willen ze zich niet aan een gedwongen terugtocht bloot stellen.

De verovering van Passendale.

Havas seint uit Parijs:

Het *Journal* geeft de volgende dagorder van Hindenburg weer: "Indien de kam tijdelijk verloren ging, moet hij dadelijk door een tegenaanval hernomen worden. Mogen alle aanvoerders en soldaten weten, dat van het behoud van Passendale het heil van het leger in Vlaanderen afhangt!"

De oorlogstoestand.

Op het front bij Ieper zijn de Britten er in geslaagd om het dorp Passendale in te nemen. Ook daar zijn ze nu dus aan de rand van de heuvels en kijken ze neer op de Duitse stellingen, gelijk dit reeds te voren meer naar het zuiden toe het geval was. Gibbs, de Engelse oorlogscorrespondent, op dit voordeel wijzend, zegt terecht dat de Duitsers gedurende een jaar of drie hetzelfde voordeel hebben bezeten. Wordt hierdoor aan de ene kant de nadruk gevestigd op het verhangen van de hekkjes, er blijkt tevens uit, dat het bezit van dit tactische voordeel de doorslag niet geeft. Uit de verovering van Passendale en de verlenging van de stelling der Britten aan de heuvelrand vloeit voor de geallieerden echter ook dit voordeel voort, dat hun basis voor een verdere opmars in noordelijke richting, ter bedreiging van de achterwaartse verbinding van Diksmuide en de Duitse kuststellingen nu aanzienlijk is verbreed en verbeterd.

De verovering van Passendale.

De oorlogscorrespondent Gibbs seinde gisteren, naar een telegram van onze correspondent te Londen meldt, dat de Duitsers schenen te gissen, wat er van Engelse zijde in de richting van Passendale werd voorbereid. De hele nacht, die aan de aanval der Britten voorafging, trachtte de Duitse artillerie met gasgranaten de Britse batterijen buiten gevecht te stellen.

De Canadezen hadden in granaattrechters en in de modder op het sein van de aanval te wachten. Het waren angstige uren voor officieren en manschappen, maar hun geest werd niet gebroken en als door een wonder konden grote verliezen worden vermeden. Het geluk diende onze troepen. De zon kwam op in een heldere hemel.

Als wij Passendale kunnen behouden, zegt Gibbs, zullen we de wegen van de vijand als linten beneden ons zien, we zullen zijn mannen zien

lopen als mieren en al de geheimen van zijn doen en laten zien, gelijk hij drie jaar lang ten opzichte van ons heeft gedaan.

Reuters berichtgever seint over de vorderingen, die de Engelsen bij Passendale hebben gemaakt, dat sterke strijdkrachten de eindoogmerken hebben bereikt en dat het geschut mooi vooraan is, zodat het de infanterie goed kan steunen. Men mag dus verwachten, het gewonnen terrein te kunnen houden.

Dat er betrekkelijk weinig gevangenen zijn gemaakt, verklaart de berichtgever met de bewering, dat de Duitsers een gevecht van man tegen man niet afwachtten. Zelfs zouden zij enige sterke machinegeweerstellingen hebben ontruimd bij de nadering der Engelsen, die dan ook heel wat machinegeweren moeten hebben genomen.

De meeste gevangenen zijn jonge, sterke, goed gevoede en geklede mannen. Hieruit blijkt, dat de Duitsers hun beste troepen hebben ingezet om het vooruitdringen der Engelsen in de sleutellinie van West-België te stuiten.

Gemeten in terreinwinst – besluit de berichtgever – is de operatie betrekkelijk klein geweest, maar de strategische waarde van ons succes is heel groot, want we zijn nu op de top van het kleine gedeelte van de reeks hoogten, dat nog in Duitse handen was en kunnen nu de vijandelijke stellingen mijlen ver in het ronde waarnemen. De gevechten om de heuvelkammen hebben de Duitsers waarschijnlijk 100.000 man aan verliezen gekost.

Uit gezaghebbende bron, zegt een medewerker van de Times, vernemen wij dat het rantsoen van de soldaten uit ongeveer twee dozijn verschillende artikelen bestaat. De voornaamste artikelen zijn brood en vlees, maar bovendien wordt Tommy voorzien van kaas,

spek, jam en vele andere artikelen, waaronder vooral ook rum, die grote waarde heeft ter bestrijding van nattigheid en koude, zoals het eerst gebleken is in de Krimoorlog, en nu ook weer gebleken is in de drie Oorlogswinters in Frankrijk en Vlaanderen.

Ten einde de legers van levensmiddelen te voorzien, moesten gehele bedrijven gereorganiseerd, handelsmethoden gewijzigd en alle hulpbronnen van het rijk op een merkwaardige wijze gereorganiseerd worden.

Voor de jamfabricage bv., waarvoor thans alle fabrieken samenwerken, levert de regering de suiker, en betaalt zij de kosten van verpakking en transport naar en van de fabrieken, en ook de vruchten zelf. Het fruit kopen de fabrikanten gezamenlijk op volgens een overeengekomen prijsstandaard. De winst voor de fabrikant is door de regering vastgesteld.

Het verpakken leverde in de aanvang een moeilijkheid op. In het begin werden hiervoor blikken bussen gebruikt. Maar blik is schaars, zodat de jam nu in bussen van papier maché wordt verpakt. Wekelijks worden bijna twee miljoen pond jam naar Frankrijk gezonden en in het begin van dit jaar had het inkoopdepartement van het ministerie van oorlog reeds 260.000.000 pond jam besteld, verdeeld in twaalf soorten.

Voor de uitdeling van de dagelijkse rantsoenen van drie Engelse onsen kaas waren tot het begin van dit jaar 167.000.000 pond nodig geweest en wekelijks worden er alleen reeds naar het leger in Frankrijk twee en een half miljoen pond gezonden. Een gedeelte hiervan is Hollandse kaas, en de rest van deze hoeveelheid wordt door de filialen van het ministerie van handel in Canada en Nieuw Zeeland gekocht.

De verschaffing van thee voor de soldaten – iets meer dan ½ Engelse ons per dag – maakte een organisatie nodig, waarbij het leger grotendeels als theehandelaar optrad. Oorspronkelijk kocht het inkoopdepartement de thee gemengd en verpakt van de handelaars, geheel gereed om aan de troepen te worden uitgereikt. Later werd de thee opgekocht ter plaatse waar zij opgeslagen lag, door de legertransportdienst verzameld en volgens een algemeen stelsel gemengd.

Deze regeling gold tot voor korte tijd, toen de hoge vrachtprijzen de regering dwongen zelf thee in te voeren en bestellingen te doen aan de planters in Indië en Ceylon, en voor het transport een regeling aan te gaan met de admiraliteit.

Zo heeft dus het leger de taak van de theehandelaar geheel overgenomen. Wekelijks worden er meer dan een half miljoen pond naar het leger in Frankrijk gezonden. Voor het ministerie van oorlog zelf als theehandelaar optrad, waren bestellingen van een miljoen pond aan handelaars iets zeer gewoons.

8 november 1917

Uit Oostburg meldt men ons:

In de afgelopen nacht hebben weer verschillende vliegmachines boven Zeeuws Vlaanderen gevlogen. Aan de Belgische kust werden ze beschoten.

Berlijn, 7 november. Officieel avondbericht: In enige sectoren van het Vlaamse front is de strijd aangewakkerd.

Reuters bijzondere correspondent bij het Britse leger in Vlaanderen seint: Vanuit de talrijke “pillendozen”, die in Passendale werden ontdekt, kwamen in deze late namiddag twee bataljonsaanvoerders

tevoorschijn. Een van hen was met het bevel over een ondersteuningsbataljon belast. Hij was waarschijnlijk met zijn kameraad kort voor de Britse aanval in het dorp binnengekomen. Onze mannen trokken voorbij de kelder zonder halt te houden, daar er niet uit geschoten werd. Van zeven uur 's ochtends tot vier uur 's middags hebben deze Duitse officieren in de kelder vertoefd, in het vertrouwen dat een geslaagde tegenaanval hen zou bevrijden. Toen ze inzagen, dat hun toestand hopeloos werd en de beschieting in hevigheid toenam, waren zij genoodzaakt zich over te geven. Het feit, dat in de loop van de dag van gisteren geen tegenaanval werd geprobeerd, mag worden geweten aan de gevangenneming van de aanvoerder van het ondersteuningsbataljon. Het is duidelijk, dat bij zijn afwezigheid niemand de troepen bevel heeft gegeven om aan te vallen.

Londen, 7 november. Officieel bericht over de actie in de lucht. Op 6 november belemmerden wind en regen ten eerste het werk in de lucht. Niettegenstaande dat bleven onze laagvliegende machines voortdurend in voeling met onze oprukkende infanterie en ze vuurden uit hun machinegeweren op de schuilholten van de vijand en op zijn achterwaartse stellingen. Op aanwijzing van onze vliegers kon onze artillerie verscheidene doelen onder vuur nemen. Tijdens een periode van goed weer konden onze vliegers ver ten oosten van de gevechtlijn doordringen. Eensklaps werden zij door een dikke mist verrast, tengevolge waarvan zeven machines niet konden terugkeren.

In de nacht zijn 62 zware bommen geworpen op de vliegekampen bij Roeselare en Kortrijk en op verschillende andere doelen. Er werden sterke ontploffingen waargenomen, gevolgd door branden. In een luchtgevecht is een Duitse machine omlaag gebracht. Twee andere werden stuurloos naar omlaag gedreven. Behalve de zeven, die boven zijn genoemd, missen wij nog vier vliegtuigen.

Berlijn, 8 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: Aan het front in Vlaanderen heeft de vijand geen nieuwe aanvallen gedaan. De artillerieactie was levendig en groeide vooral tegen het vak aan de IJzer en bij Passendale aan. De stad Diksmuide werd met mijnvuur hevig beschoten.

Ten noorden van Poelkapelle en bij Armentières zijn Engelse verkenningsafdelingen afgeslagen.

Uit de Engelse pers.

Londen, 8 november. De Times zwaait in een hoofdartikel lof toe aan de Engelse troepen in Vlaanderen, wegens hun verrichtingen in de jongste weken onder ongunstige omstandigheden, waarvan het onveranderlijk slechte weer niet het geringste was. Niet zonder reden is de naam van het dorp Passendale in de laatste weken historisch geworden. Men kan zeggen, dat het dorp de laatste sleutel was van de hele reeks van hoogten ten oosten van Ieper en dat was de reden, waarom de vijand het zo krachtdadig trachtte te behouden. Toch wordt niet heel het overwicht en de kracht van de Engelse militaire hulpmiddelen in die plaatselijke strijd enkel om het bezit van enige hoogten gebruikt, van hoeveel belang hun verovering ook mag zijn. Die hoogteruggen zijn zinnebeelden van een groter strategisch plan. Hun verovering is de eerste en vermoedelijk verreweg de moeilijkste stap. Het zwaarste gedeelte van dit werk is voorbij; wanneer de Engelsen dat verkiezen, moeten ze in staat zijn met veel groter nut gebruik te maken van de stellingen, die ze thans bezet houden.

De militaire medewerker van de Morning Post zegt, dat de waarde van de Engelse successen in de slag in Vlaanderen niet gemeten moet worden naar de omvang van de genomen stellingen. Die schuilt veeleer in de afnemende sterkte van de verdediging van de vijand en

in de verminderde kracht van zijn tegenaanvallen. Hij beantwoordt de aanval niet langer met een onmiddellijke tegenaanval, die zich ontwikkelt tot een reeks van slagen door achtereenvolgens opgevoerde en in sterkte toenemende aanvallen.

Von Arnim begreep ten volle het belang van Passendale en had opdracht gegeven om het tot elke prijs te houden, maar de pogingen van de Duitsers waren merkwaardig vruchteloos.

Het bericht van de krijgsverrichtingen sedert de slag op 20 september begon, getuigt van de geleidelijke inzinking van het moreel der Duitse troepen of van hun langzame uitputting.

Onze troepen hebben in de laatste drie maanden niet minder dan 90 Duitse divisies verslagen en deze behoorden tot de beste van Duitsland.

In de loop van drie maanden hebben wij ruim 25.000 gevangenen gemaakt.

Als men een ruimer overzicht houdt, dan hebben de geallieerde legers aan het westelijke front in de veldtocht van dit jaar in de verschillende slagen bij Verdun, aan de Aisne, bij Atrecht en in Vlaanderen gevochten met 276 Duitse divisies, die verslagen werden.

Als men nagaat, dat het gehele aantal Duitse divisies aan het westelijk front op het hoogtepunt van de strijd 147 bedroeg en dat enkele daarvan niet in het vuur zijn geweest, is het duidelijk, dat een groot aantal meer dan eens aan de aanval van de geallieerden hebben bloot gestaan.

Londen, 7 november. De admiraliteit deelt mede, dat er gisteren een grote hoeveelheid bommen geworpen is op de stations van Torhout en Lichtervelde en op een trein in de buurt van laatstgenoemd

station. Er waren verscheidene treffers. Alle machines zijn teruggekeerd.

Parijs, 7 november. Officieel avondbericht: Heel de dag werden onze nieuwe stellingen bij Passendale en op het hoog gelegen terrein in de buurt van het dorp nog verder in orde gebracht zonder dat de vijand belemmerend ingreep. Tot nu toe heeft de vijand nog niet op de inneming daarvan gereageerd.

Voor zover tot dusver werd bericht namen wij in onze aanval gisteren meer dan 400 gevangenen, onder wie 21 officieren. Onze verliezen in deze zeer voorspoedige beweging waren zeer licht.

De verovering van Passendale.

Reuters bijzondere correspondent bij het Engelse leger seint:

De verovering van Passendale door de Canadezen is ten dele te danken geweest aan bekwame tactiek, ten dele aan het gevoel van veiligheid dat de Duitsers hadden. Het dorp is wat de westelijke en zuidelijke toegangen betreft ingesloten door stroken drassig land, terwijl verderop nog meer moerassen liggen. De aanval moest zodanig uitgevoerd worden, dat men ten volle partij kon trekken van de betrekkelijk kleine uitgestrektheid terrein, dat begaanbare toegangen opleverde. Dit betekende, dat de troepen uit verschillende richtingen, dikwijls langs omwegen, moesten oprukken. De samentrekking van de aanvalstroepen in de duisternis lukte verwonderlijk goed. Een landhuisje ten noorden van het dorp was zeer sterk verdedigd en werd bezet gehouden door een talrijk garnizoen, maar werd, ondanks stevig verzet, genomen. Tussen de drie- en vierhonderd man waren in zorgvuldig gekozen stellingen opgesteld en stonden daar klaar om het dorp te bestormen, zodra het afsluitingsvuur voldoende vooruit was gebracht. Bij de aanval op

het landhuis werden 40 gevangenen gemaakt. Een grote “pillendoos” ten noorden van Passendale verdedigde zich ook goed, maar voor het overige boden de Duitsers geen erg vastberaden verzet.

De bijna 400 gevangenen, die gemaakt zijn, behoorden tot twee bataljons, hoofdzakelijk onttrokken aan de 11^e Pruisische divisie, en tot de 100^e en 150^e regimenten artillerie te voet. Een groot aantal Duitsers werden door hun eigen vuur gedood, toen zij naar achteren gebracht werden. Anders zou het aantal aanmerkelijk groter geweest zijn.

In Passendale zelf werden niet erg veel “pillendozen” ontdekt. De verdedigingswerken bestonden merendeels uit kelders.

De moerassige omtrek van het dorp biedt een goede bescherming tegen alle pogingen tot herovering.

Ik verneem, dat de vijand bij de gevechten drie kanonnen van 7,7 cm heeft verloren, waarvan een te Mosselmarkt. Twee andere liggen, naar gemeld wordt, binnen ons bereik in de modder.

Volgens de gevangen genomen officieren is de linie Staden-Zonnebeke de Duitse hoofdverdedigingsstelling in dit vak geweest. Ze bestaat niet meer, zelfs niet in naam, daar wij de Duitsers nu een eind in het open veld hebben gedreven.

9 november 1917

Londen, 8 november. Officieel avondbericht: Op het slagfront toonde het vijandelijk geschut zich levendig in de nabijheid van Passendale.

Berlijn, 8 november. Officieel avondbericht: In Vlaanderen versterkt geschutvuur bij Diksmuide en Passendale.

Parijs, 9 november. Officieel avondbericht. In de nacht van 6 op 7 dezer hebben onze bombardeersmaldelen 2300 kg ontplofbare stoffen geworpen op de stations van Torhout, Kortemark, Roeselare en Lichtervelde.

Berlijn, 9 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: De artilleriestrijd in Vlaanderen is in de namiddag in het IJzergebied, bij Poelkapelle en Passendale tot grote hevigheid aangegroeid.

Londen, 8 november. Officieel. In de ochtend van de 7^e hebben laagdrijvende wolken en regen de luchtwerkzaamheid aanzienlijk belemmerd. Onze laag blijvende vliegtuigen losten talrijke schoten op vijandelijke troepen en transporten; ook werden in de loop van de dag talrijke bommen geworpen op de troepen en de garnizoensinrichtingen van de vijand.

De oorlogscorrespondent Gibbs seinde gisteren uit Vlaanderen:

Er zijn nu twee dagen voorbijgegaan sedert de inneming van Passendale, zonder dat er een tegenaanval ondernomen is. Natuurlijk wordt onze stelling elk uur sterker. Het kan daarom zijn, dat de vijand de hoop om de kam te heroveren, heeft opgegeven. Hij haalt zijn zware artillerie meer naar achteren.

Reuter meldt ons:

Henri Bidon, de militaire medewerker van het Journal des Débats, zegt in verband met de resultaten van de slag in Vlaanderen, dat de Duitsers daar in de eerste maand op een klein vak 37 divisies moesten gebruiken, waarvan er 2, zoals aan de Somme, tweemaal verschenen. In de tweede maand is de actie kalmer geweest. De vijand gebruikte slechts 20 divisies, waarvan er 8 reeds op het slagveld gestreden hadden. Tenslotte is, evenals aan de Somme, gedurende de derde maand de bedrijvigheid toegenomen en de vijand moest 33 divisies

aanvoeren, waarvan er 12 voor de tweede maal, 2 voor de derde maal terugkeerden. Er zijn dus op de 90 divisies, die aan de strijd in Vlaanderen hebben deelgenomen, 20 divisies die tweemaal en 2 die driemaal in het gevecht zijn geworpen. Aan de lezer uit de ruwe cijfers een gevolgtrekking te maken, hetzij door ze te vergelijken met het totaal van 150 divisies, die er aan het westelijke front zijn, hetzij door het aantal manschappen, dat buiten gevecht is gesteld, te berekenen.

Man kan globaal aldus de balans opmaken van de divisies, die de Duitsers gebruikt hebben alleen met de bedoeling om tegenstand te bieden en het terrein te behouden, dat zij trouwens in 1917 verloren hebben in de veldslagen in het westen. Voor de offensieven aan de Aisne en in Champagne hebben de Duitsers 67 divisies gebruikt; voor het offensief bij Atrecht en Vimy met de slag van Mesen 7; in juni 78; in de gevechten van Lens 7, de slag in Vlaanderen 90, de slag aan de Aisne in oktober 13. In het geheel hebben de Duitsers dus 276 divisies (de eindsom klopt niet – redactie) gebruikt om alle hoofdstellingen te verdedigen, waarin zij zich in 1914 versterkt hadden.

Het Havasagentschap seint, dat het mogelijk is uit de papieren, welke op meer dan 2000 Duitse gevangenen, die op het front in Vlaanderen zijn gemaakt, zijn aangetroffen, het percentage van de mannen van de lichte 1918 vast te stellen, die tot onze eenheden behoren. De verhouding van mannen uit de lichte 1918 bedraagt voor de 20^e divisie 30 percent en voor de 4^e divisie 13 percent. De versterkingen, welke in de loop van 1917 aan deze twee eenheden zijn toegevoegd, bevatten 48 percent mannen uit de lichte 1918 voor de 20^e divisie en 26 percent voor de 4^e divisie.

Een onderzoek van de documenten heeft aangetoond dat de 9^e en 10^e compagnieën van het 77^e regiment infanterie (20^e divisie) elk meer dan 200 man in de maanden mei tot augustus hebben verloren.

Van de 422 ongewonde gevangenen, die de 9^e oktober op het front in Vlaanderen door het 1^e leger zijn gemaakt, behoorden 65 man tot de lichterding 1918, d.w.z. 15 procent.

10 november 1917

Londen, 10 november. Officieel middagbericht: Vanochtend hebben onze troepen de Duitse stellingen ten noorden en noordwesten van Passendale aangevallen. Volgens de eerste berichten zijn er goede vorderingen gemaakt. Het weer is stormachtig, met hevige wind en zware regen.

Berlijn, 10 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: Hevig roffelvuur ging aan Engelse aanvallen vooraf, die ten noordoosten van Poelkapelle, na het aanbreken van de dag, begonnen.

De aanvallen werden in gevechten van man tegen man afgeslagen.

Langs de IJzer en van het Houthulsterbos tot Zandvoorde groeide de actie der artillerie 's middags tot grote hevigheid aan.

Men meldt ons uit Oostburg:

Gisteravond, tussen tien en elf uur, kon men hier een tot vijfmaal herhaalde bomaanval uit vliegmaehines waarnemen in de richting van Brugge. Ze werden door de Duitsers hevig beschoten.

's Namiddags had men een 15-tal vliegtuigen gezien, komende uit het zuiden en gaande in zuidwestelijke richting.

11 november 1917

Londen, 10 november. Officieel avondbericht. Onze aanval, hedenochtend, werd door Britse en Canadese troepen op een front van meer dan een kilometer aan beide zijden van de weg van

Passendale naar Westrozebeke ondernomen. Een hevige regen begon te vallen voor dat de aanval werd ingezet en hij hield gedurende de gehele dag aan. Ondanks de ongunstige weersgesteldheid hebben onze troepen nieuwe vorderingen gemaakt in noordelijke richting langs de voornaamste hoogte en een aantal tegenstanders gevangen genomen. Op de rechteraanvalsvleugel hebben de Canadezen hun vooruitgang voortgezet langs de kam van de voornaamste hoogte ten noorden van Passendale en daar in de vroege ochtend hun doelen ingenomen.

Op hun linkervleugel vielen Britse bataljons langs de westelijke "schouder" van de voornaamste rug aan en ofschoon ze van de moerassige bodem in de buurt van de Paddebeek last ondervonden, kwamen ze dit beletsel gelukkig te boven en bereikten ze hun oogmerken daar voorbij. Later in de ochtend ontsponnen zich zware tegenaanvallen tegen het terrein, door de Britse bataljons ingenomen en na een hete en hardnekkige strijd, die het grootste deel van de dag aanhield, slaagde de vijand er in, enige der vooruitgeschoven stellingen te heroveren, die wij hadden genomen.

Berlijn, 10 november. Officieel avondbericht: In Vlaanderen zijn de Engelse aanvallen tussen Poelkapelle en Passendale in onze afweerzone bloedig te pletter gelopen.

Het Belgische weekbericht (3 tot 9 november) meldt: Het geschut zet zijn vernielingsbeschieting op talrijke vijandelijke schansen en batterijen voort. Het was hoofdzakelijk gericht tegen de hoeven, die de Duitsers op de linkeroever van de IJzer, stroomopwaarts naar Nieuwpoort, bezet houden, alsmede op de schansen in de omtrek van Diksmuide. Wij hebben verscheidene Duitse aanvallen met gasgranaten krachtig beantwoord, door middel van projectielen van dezelfde soort. Bovendien hebben wij de voornaamste vijandelijke verbindingsknooppunten gestaag onder vuur genomen.

Anderzijds was de geschutstrijd zeer hevig vóór Diksmuide. De vijand opende herhaaldelijk een zeer krachtig vuur op onze vooruitgeschoven stellingen ten zuiden van de stad. Wij hebben op doortastende wijze geantwoord. Dagelijks doorkruisen onze patrouilles de Duitse loopgraven, terzijde van de IJzer en in de nabijheid van Diksmuide.

Ondanks het slechte weer ondernamen onze vliegers talrijke vluchten. De vliegdiens van de artillerie had een groot aandeel in de goede uitvoering van schoten op de vijandelijke batterijen en schansen, alsmede op de verbindingswegen. Onze jachtvliegtuigen beschermden onze andere ondernemingen en deden talrijke offensieve overvallen.

De 4^e november heeft adjudant de Meulemeester zijn zesde vijandelijk vliegtuig neergeschoten.

12 november 1917

Londen, 11 november. Officieel middagbericht: Gedurende de nacht heeft het hevig geregend. Het vijandelijk geschut was in actie tegen onze stellingen te Passendale en het terrein, gisteren ten noorden van het dorp veroverd, maar infanteriegevechten hebben niet plaats gehad. Wij voerden in de afgelopen nacht een geslaagde overval uit ten noordwesten van Waasten.

Berlijn, 11 november. Officieel middagbericht. Legergroep Rupprecht. Het trechterterrein tussen Poelkapelle en Passendale was gisteren weer het toneel van verbitterde strijd. Verse divisies werden door de Engelsen in het vuur gebracht in de strijd om het hoge terrein ten noorden van Passendale in te nemen. In diepe gelederen waren de Engelse regimenten opgesteld. In het centrum van het aanvalsfront drongen zij onze verdedigingszone binnen en stormden

naar de begeerde hoogten. Daar werden zij met een tegenaanval van de Pommerse en West-Pruisische bataljons ontvangen en teruggeworpen. Vijfmaal herhaalde de vijand zijn aanvallen. Door de werking van onze artillerie braken zij voor het merendeel reeds voor onze linies. Waar de vijand terrein won, sloeg de infanterie hem neer met het blanke wapen. Brandenburgse troepen marcheerden de afdeinzende vijand na en ontnamen hem gedeelten van de stelling, waaruit hij de aanval had ondernomen. De geschutsstrijd duurde tot 's avonds voort en sloeg ook over naar de aanvalsterrein grenzende stellingen. Een gedeeltelijke aanval, 's avonds door de Engelsen ten oosten van Zonnebeke ondernomen, mislukte.

De dag van gisteren heeft de vijand in Vlaanderen zware verliezen gekost. Honderd gevangenen bleven in onze handen achter.

Berlijn, 11 november. Officieel avondbericht: Ten noordwesten van Passendale is een gedeeltelijke aanval der Engelsen bloedig ineengezakt.

Berlijn, 12 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: Een korte artillerie-overrompeling in de vroege ochtend leidde een gedeeltelijke aanval van de Engelsen in, die ten noordwesten van Passendale ondernomen werd. Deze aanval werd afgeslagen.

Overdag bleef de gevechtsactie in Vlaanderen beperkt tot belemmeringsvuur van de artillerie.

Ze groeide 's avonds tot het IJzergebied tot grote hevigheid aan.

Op de overige gedeelten van het westelijk front niets belangrijks.

Luitenant Müller won zijn 33^e luchtgevecht.

Londen, 11 november. Naar de admiraliteit meldt hebben marinevliegers in de nacht van 9 op 10 dezer een grote hoeveelheid bommen geworpen op St.-Denijs-Westrem en de haven van Brugge. In die haven brak een grote brand uit.

Belgische vliegers.

Havre, 12 november. De Meulemeester, een Belgische vlieger, heeft gisteren, op 3000 meter hoogte, zijn zesde vijandelijke vliegtuig neergeschoten. Hij maakte deel uit van de groep van kapitein Jacquet, waartoe ook behoren Urieffry, die tien vijandelijke vliegtuigen naar beneden heeft gejaagd, Jan Olieslagers, en anderen.

13 november 1917

Parijs, 12 november. Officieel avondbericht: Het vijandelijk geschut is vandaag ten noordoosten van Ieper en in de buurt van de Steenbeek druk in touw geweest. Onze artillerie is aan de gang gebleven. Verder niets te melden.

Berlijn, 12 november. Officieel: In de nacht, die aan de 10^e voorafging, hebben ongeveer zes grote Engelse vliegtuigen de werf van Brugge aangevallen. Door de bestraling met zoeklichten en spervuur teruggedrongen, wierpen ze hun bommen neer zonder militaire schade aan te richten. Twee Belgen werden gedood.

Berlijn, 13 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen hebben wij door vuur en in een tegenaanval sterke verkenningsafdelingen afgeslagen, die 's ochtends vroeg door de Belgen in het IJzergebied en door de Engelsen op het slagfront tegen onze stellingen werden uitgezonden.

De artilleriestrijd bleef minder krachtig dan de vorige dagen.

's Avonds versterkte het vuur zich bij Diksmuide en in enige vakken van het hoofdgevechtsterrein.

Londen, 13 november. Officieel: Belgische troepen hebben gisterenochtend vroeg een geslaagde overrompeling tegen een vijandelijke post ten zuidoosten van Nieuwpoort uitgevoerd. Een aantal Duitsers werd gedood en verscheidene gevangenen gemaakt. De gehele overrompelingsafdeling keerde terug.

Militaire beschouwingen.

Volgens de Times blijft voor de Engelsen en Fransen het front in Frankrijk het voornaamste front. Aan de strijd in Vlaanderen is het dan ook niet merkbaar, dat zij daar manschappen aan hebben onttrokken om in Italië te gaan vechten.

De Engelse opperbevelhebber logenstraft dan ook de woorden van de *Matin*, welke schreef, dat de bezetting van Passendale de geweldige slag bij Ieper besloot, een der hevigste en misschien de meest beslissende van de oorlog. Die beslissing is dan ook niet verkregen en de strijd wordt voortgezet, thans met een aanval aan beide zijden van de weg van Passendale naar Westrozebeke. De Engelsen drongen in de Duitse afweerzone door, doch de vooruitgang was gering en de verliezen waren groot.

Evenmin als de Engelsen hebben de Duitsers hun front in Vlaanderen, ten behoeve van de gevechten in Italië, ontbloot. Hun tegenstand is daar niet minder krachtig dan tevoren, want ook zij weten, dat een werkelijk beslissende nederlaag op het westelijk front, de voordelen van de tot nu toe zo schitterend doorgezette Italiaanse veldtocht zou te niet doen.

14 november 1917

Londen, 13 november. Officieel avondbericht: Vandaag is het vijandelijk geschut op een aantal punten aan het slagfront van leper hevig in touw geweest.

Het vijandelijk granaatvuur is tegen de stellingen bij Passendale heel de dag bijzonder zwaar geweest.

Berlijn, 14 november. Officieel. Geen grote gevechtsactie.

In Vlaanderen leefde de artillerieactie weer op tegen de avond. Het vuur groeide bij Diksmuide en ten noordwesten van Passendale tot grote hevigheid aan.

Londen, 14 november. Officieel middagbericht: Na zijn vermeerderde artilleriebedrijvigheid, waarvan reeds melding gemaakt is, heeft de vijand gisterenmiddag de stellingen aangevallen, die wij op het hoge terrein ten noorden van Passendale bezet houden.

De aanval is volkomen afgeslagen. Verder niets bijzonders.

15 november 1917

Londen, 14 november. Officieel avondbericht. Sedert (op de 6^e november) Passendale is veroverd, heeft de vijand levendig artillerievuur gericht tegen het dorp en het gedeelte van de heuvelrug, dat wij in de nabijheid van het dorp bezet houden.

Na onze geslaagde aanval van de 10^e is het vijandelijk vuur steeds heviger geworden en het heeft in de vroege morgen van de 13^e zijn hoogtepunt bereikt in een bombardement van grote hevigheid, geconcentreerd op onze voorste stellingen.

Onze eigen artillerie antwoordde met veel uitwerking, maar het zware vijandelijke granaatvuur hield niet op. Gisterenmiddag om half

vijf werd de vijandelijke vuuractie terug zeer hevig en kwam de aanval los, waarvan reeds in het ochtendcommuniqué melding is gemaakt.

De vijandelijke infanterie trachtte langs de weg naar Westrozebeke vooruit te komen. Onze artillerie kwam opnieuw aan het woord en brak, ondersteund door infanterievuur, de vijandelijke aanval volslagen. Onze linie is intact. Vandaar is de vijandelijke artillerie op het hele slagfront roerig gebleven. Ten noordwesten van Passendale hebben we vannacht onze linie een weinig verbeterd.

Londen, 15 november. Officieel middagbericht:

Verkenningseenheden van de vijand trachtten onze linies in de buurt van het Polderhoekbos, ten noorden van de weg naar Menen, te naderen. Ze werden met verlies van gevangenen en doden teruggedreven.

In de nacht van 13 op 14 dezer drongen Belgische troepen de Duitse linies ten noorden van Diksmuide binnen en lieten een aantal gebetonneerde schuilplaatsen in de lucht vliegen.

Een vijandelijke overrompeling, die gisteravond ten noorden van Bikschote beproefd werd, werd door artillerie en machinegeweren afgeslagen.

Berlijn, 15 november. Officieel: Ten gevolge van mist en nevel was de artillerieactie over het algemeen matig. Ze zwol echter bij Diksmuide en in enkele vakken van het front in Vlaanderen 's avonds tot grotere hevigheid aan. Bij diverse voorspoedige verkenningseenheden bleven gevangenen en machinegeweren in onze handen.

De militaire toestand.

Naar Reuter ons seint, heeft een voornaam officier in een interview een overzicht van de militaire toestand gegeven, waarin hij zegde:

In Vlaanderen hebben wij weer een stuk van de hoofdrug, dat van nut is, ingenomen. De vijand heeft pas een krachtige tegenaanval in de omtrek van Passendale gedaan, die volkomen afgeslagen is. Dat is weer een verandering in de methoden van de vijand. De jongste vormen van zijn tegenaanvallen bleken te kostbaar voor hem. In oktober hebben de Duitsers het plan gevolgd, om de voorste linie dichter te bezetten. Dat bleek hun op te zware verliezen te komen te staan. De Duitsers passen nu een derde methode toe, namelijk om enige dagen na onze opmars een vastberaden tegenaanval te doen. Dat plan is ook mislukt en de vijand heeft geen terrein gewonnen.

16 november 1917

Londen, 15 november. Officieel avondbericht: De vijand bombardeerde vanochtend vroeg onze stellingen ten noorden van de weg naar Menen zwaar. Kort daarna trachtte zijn infanterie vooruit te komen. Ons vuur sloeg de aanval voorspoedig af. Een andere vijandelijke afdeling, die onze linie ten noordoosten van Passendale probeerde te naderen, werd eveneens teruggedreven.

Het vijandelijke geschut heeft zich in de buurt van Passendale en ook ten noorden en ten zuiden van die plaats erg bedrijvig getoond.

Berlijn, 16 november. Officieel: De vuuractie was in de vroege morgen in het Vlaamse gevechtsgebied in kracht toegenomen.

Overdag was de gevechtsactie bij alle legers gering. Tegen de avond leefde zij bij Diksmuide en te zuiden van St. Quentin weer op.

Sedert 9 dezer verloren onze tegenstanders in luchtgevechten en door ons afweervuur 24 vliegtuigen. De onderofficier Buchler behaalde zijn 26^e, luitenant Bougartz zijn 23^e luchtoverwinning.

Parijs, 16 november. Officieel middagbericht. In België, ten noorden van Veldhoek, hebben de Duitsers beproefd een van de steunpunten van de Fransen te nemen.

De aanval is volslagen mislukt en heeft de Duitsers grote verliezen gekost.

Londen, 16 november. De admiraliteit meldt: Gisteren ondernamen Engelse marinevliegers een tocht naar het vliegveld van Uitkerke, maar wegens de buitengewoon hevige wind bereikten zij hun oorspronkelijk doel niet, doch wierpen een groot aantal bommen op de vliegtuigloodsen te Handzame.

Op hun tocht hebben zij in luchtgevechten met vijandelijke luchtpatrouilles twee toestellen neergeschoten en twee stuurloos naar beneden gejaagd. Al onze toestellen zijn behouden teruggekeerd.

17 november 1917

Londen, 16 november. Officieel:

Een vijandelijke verkenningsafdeling, die onze linies ten noorden van Poelkapelle trachtte te naderen, werd teruggeslagen.

Anders niets van bijzonder belang.

Berlijn, 16 november. Officieel avondbericht: Bij Diksmuide forsere vuurstrijd.

Wolff heeft in Engelse bladen de erkenning gelezen, dat het de Britten bij hun geweldige slagen in Vlaanderen van juli tot midden november om de bezetting van de Belgische kust, dus de Duitse duikbootbasis, te doen was. Het Duitse persbureau meldt dan uit Berlijn, dat de Engelsen in die tijd ondanks het verlies van veel meer dan een half miljoen mannen, maar 142 vierkante kilometer uit strategisch oogpunt onbeduidend terrein konden veroveren, dat grotendeels uit geheel en al omgewoeld trechterveld bestond.

Berlijn, 17 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen leefde het artillerievuur 's middags bij Diksmuide en tussen de van leper naar Staden en Roeselare leidende spoorwegen op.

Onze eigen stormtroepen brachten door een voortvarende overrompeling uit de Belgische linies ten zuiden van de Blankaart één officier en 63 man terug. Aan het zuidelijke front van St. Quentin hield ook gisteren de hevige strijd van artillerie en mijnwerpers aan.

Londen, 16 november. Officieel. Gisteren, gedurende de eerste helft van de dag belemmerde zware mist, die laag bij de grond hing, de waarneming door vliegtuigen. Later trok de mist voor een deel op, waarna een aanzienlijke bedrijvigheid in de lucht ontstond. Onze artillerie nam achtereenvolgens verscheidene doelen onder vuur, gesteund door waarneming uit de lucht.

Aan het front voerden onze vliegtuigen verscheidene verkenningsstochten uit. Onze laagvliegende machines namen verscheidene doelen op de grond onder machinegeweevuur. Vijandelijke vliegtuigen lieten een paar bommen vallen binnen onze linies.

In de loop van luchtgevechten zijn vijf vijandelijke toestellen naar beneden geschoten; een werd er met een defect stuurtoestel tot

landen genoodzaakt. Nog een Duits toestel werd door anti-luchtvaartgeschut omlaag geschoten.

Van onze vliegtuigen zijn er vier niet teruggekeerd.

18 november 1917

Londen, 17 november. Officieel: Een detachement uit de Hooglandse-, Berkshire- en Lancashire-bataljons heeft gisteravond laat een geslaagde beweging in de buurt van Passendale gedaan. Wij veroverden opnieuw stukken van de vijandelijke verdedigingswerken op de voornaamste rug ten noorden van dat dorp benevens een stevig versterkte hoeve en namen ettelijke vijanden gevangen. Onze linie ten westen van die plaats is op bepaalde punten eveneens een beetje vooruitgeschoven.

De artillerie van de vijand is weer heel de nacht op het slagfront aan de gang geweest. Vooral in het vak van Passendale was het vijandelijk granaatvuur heftig.

Londen, 17 november. Officieel avondbericht: Gedurende de dag werd het in de afgelopen nacht door ons ten noorden en noordwesten van Passendale veroverd terrein, bevestigd. Het vijandelijk geschut toonde opnieuw aanzienlijke bedrijvigheid ten oosten en noordoosten van leper.

Het Belgisch weekbericht van 10 tot 16 november meldt: in de loop van de afgelopen week heeft ons geschut talrijke vernietigingsschoten gericht op de vijandelijke batterijen en verdedigingswerken en tevens verscheidene schoten gelost ter belemmering van de arbeid aan de reeds aangevangen schansen. De vijandelijke reactie is hevig geweest.

Op verschillende punten van het front, voornamelijk in de richting van Diksmuide en in de streek ten zuiden van deze stad heeft de vijand herhaaldelijk van gasgranaten gebruik gemaakt. Onze represailleschoten op de vijandelijke stellingen en verbindingswegen waren krachtig. In de nacht van 11 tot 12 november heeft een Belgische afdeling een inval gedaan in een versterkte hoeve op de linkeroever van de IJzer, ten noorden van Diksmuide en de bezetters in een handgemeen zware verliezen toegebracht.

Bovendien heeft zij de betonbeschutting doen ontploffen en verscheidene gevangenen mee teruggebracht. Een andere afdeling heeft in de nacht van 13 op 14 vastgesteld, dat de werken, die aan een vroeger vernielingsvuur van onze kant waren blootgesteld geweest en geheel waren vernield, door de vijand waren verlaten.

De 16^e november zijn de Duitsers er na een hevige beschieting in geslaagd een van onze vooruitgeschoven posten in de streek van Merkem binnen te dringen. Een tegenaanval heeft hen doen terugtrekken. Ze lieten een twaalftal gevangenen in onze handen achter.

De weersgesteldheid was zeer ongunstig voor krijgsverrichtingen in de lucht. Niettemin is de arbeid van onze vliegers niet verslapt. Ze hebben de waarneming van ons geschutvuur op de vijandelijke batterijen, alsmede op de kantonnementen en verbindingswegen geregeld. Onze vliegers hebben talrijke offensieve vluchten binnen de Duitse linies verricht en verscheidene gevechten met zeer sterke vijandelijke patrouilles geleverd. Bij deze gevechten werden verschillende Duitse vliegtuigen tot dalen gedwongen. Vijandelijke vliegtuigen hebben bommen op onze kampen geworpen en talrijke slachtoffers onder de burgerlijke bevolking gemaakt.

Het Belgische Rode Kruis achter het front, dat, krachtens koninklijke besluiten zijn steun verleent aan de militaire gezondheidsdienst, nam sinds het begin van de oorlog een werkzaam aandeel aan de verrichtingen van deze instelling. Het heeft verschillende grote hospitaal te Calais en een ambulance in De Panne opgericht en sinds twee jaar aan gang gehouden.

Het "Hospitaal van de Oceaan" in De Panne onder het bestuur van dr. Depage, bevatte op 31 december 1915 in totaal 750 bedden. Het aantal daarvan werd verhoogd tot 1200 en zal weldra tot 1500 stijgen. Nieuwe afdelingen werden aan dit hospitaal verbonden, terwijl andere reeds bestaande tot grotere ontwikkeling kwamen, o.a. de mechanotherapie, elektrotherapie, radiografie, apotheek, laboratoria, fotografie, aanmaak van chirurgische kunstmatige ledematen, enz.

Het hospitaal Calais-Virval, in het begin van 1916 opgericht, is samengesteld uit een twintigtal houten en verplaatsbare paviljoenen, die 300 bedden bevatten.

Vooruitgeschoven "heelkunstposten" werden eveneens langs het hele front opgericht. Ze hebben tot doel de ernstig gekwetsten het lange vervoer te besparen. Na de operatie in de vooruitgeschoven post te hebben ondergaan, worden de gekwetsten, zodra hun toestand het toelaat, naar het Hospitaal van de Oceaan vervoerd in bedwagens, overeenkomstig de aanduidingen van dr. Depage.

Het Rode Kruis van België schafte zich onlangs een hospitaal van tenten aan van 200 bedden met een uitgestrektheid van 2500 vierkante meter. Dit hospitaal, dat zeer spoedig kon worden opgetrokken, moet enkel dienst doen in afwachting van de aanmaak van houten paviljoenen. Een nieuw vast hospitaal, dat 1500 bedden zal bevatten, is thans te Vinkem in aanmaak. Dit hospitaal zal

ongeveer twee en een half miljoen kosten. Bijzondere ambulanceauto's zijn aan elk hospitaal verbonden. Bij het begin van de oorlog was het aantal daarvan nu eenmaal onvoldoende. Thans is dit niet meer het geval: het gewichtig vraagstuk van het vervoer der gekwetsten is volledig opgelost. Elk legerkorps is van een voldoende aantal ambulancewagens voorzien. Hetzelfde geldt voor de diensten van het Rode Kruis.

Het Rode Kruis heeft de verschillende kwesties, die het bij de terugkeer in het land zal hebben op te lossen, in studie genomen. Op dat ogenblik zal zeker het vraagstuk van het vervoer een der ingewikkeldste zijn.

De zware wagens, die dienen voor behoeften van de verschillende hospitaalinrichtingen, zullen gebruikt worden om de ontruiming mogelijk te maken van de verplaatsbare barakken en van het hospitaalmaterieel, zodat het Rode Kruis de noodlottige gevolgen niet zal behoeven te ondergaan van de belemmering noch van de eventuele ontoereikendheid der spoorwegen. Van de maand januari 1917 af heeft het bestuur aan zijn comité in Nederland opdracht gegeven, de fondsen daar bijeengebracht, te gebruiken voor de aanmaak van zware vrachtautomobielen. Voor zeventien wagens werd ingeschreven in Nederland en de Verenigde Staten. De dagelijkse uitgaven van het Rode Kruis zijn ontzaglijk, ook heeft het om daarin te voorzien een krachtige en aanhoudende steun nodig. Deze steun heeft het gevonden in alle landen ter wereld en inzonderheid in Engeland, Nederland, de Verenigde Staten en Argentinië. De in Nederland en Nederlands Indië sinds het begin van de oorlog vergaarde gelden bedragen meer dan één miljoen frank.

19 november 1917

Berlijn, 13 november. Officieel. In Vlaanderen bleef de geschutstrijd binnen matige grenzen.

Berlijn, 19 november. Officieel. Na hevige vuurgolven in de vroege ochtend, bleef de werkzaamheid van de artillerie in Vlaanderen tot de middag gering. Toen het zicht beter werd, herleefde het vuur in de middag en nam in sommige vakken tussen de kust en Beselare tot grote kracht toe.

Londen, 18 november. Officieel. Gisteravond hebben troepen uit Lancashire en Hooglanders met succes de vijandelijke loopgraven bij Monchy-le-Preux aangevallen en enige gevangenen gemaakt. De wederzijdse werkzaamheid van de artillerie op het slagfront bij Ieper duurt voort. Het vijandelijk artilleriesvuur was hoofdzakelijk gericht tegen onze stellingen bij Passendale, Langemark en ten zuiden van het Polygoonbos.

De oorlogstoestand.

In het westen hebben de Engelsen zaterdag enige vorderingen gemeld ten noorden van Passendale (ten noordoosten van Ieper). Overigens niets bijzonders daar, behoudens, dat de uitbreiding van het artilleriesvuur in noordelijke richting aanhoudt. Wordt de infanterieactie op grote schaal hervat, dan zal ze die beweging wel volgen, want aan de noordzijde hindert het Houthulsterbos nog steeds de geallieerden in hun bewegingen.

Blijkens een Wolff-bericht hebben de centralen van midden juli tot midden november 45.550 vierkante km terrein gewonnen, 390.500 gevangenen gemaakt en meer dan 3233 kanonnen genomen. Het overige buitgemaakte oorlogstuig – als machinegeweren, mijnwerpers enz. – is nog bij benadering niet te schatten.

De bloedige verliezen van Engelsen, Fransen, Italianen en Russen houden met de bovengenoemde cijfers gelijke tred. Vooral de Engelsen en Canadezen hebben in 14 slagen in Vlaanderen ongehoord grote verliezen geleden.

In Vlaanderen.

Reuter's bijzondere correspondent aan het Engelse front in Frankrijk seint een overzicht van de operaties van de vorige week.

De gehele week, zo zegt hij, is de artillerie druk in de weer geweest. Toen het duidelijk werd, dat de Duitsers een ernstige poging voorbereidden, om enkele van de verloren stellingen te heroveren, waaruit wij nu over de vlakten van België rechtstreeks uitzicht hebben, steeg het bombardement dikwijls tot hevig roffelvuur. Het bombardement bereikte dinsdagavond zijn hoogtepunt. Toen zag men de Duitse infanterie zich in geducht aantal verzamelen voor een aanval ten noorden van Passendale. Die aanval kon zich echter, ondanks alle toebereidselen, niet ontplooiën en de Duitsers werden met machteloosheid geslagen, toen de Engelse kanonnen hun vuur op de samengetrokken troepen in de voorste linies richtten. De Engelse artilleristen verklaren, dat ze nooit iets zo vernietigends hebben gezien als het afsluitingsvuur, waarin de zich verzamelende Duitsers eenvoudig wegsmolten. Heel weinig Engelsen, zelfs op de vooruitgeschoven posten, kregen gelegenheid om een schot te lossen. De inspanning van de Duitsers mislukte, voor ze goed en wel begonnen was.

Daarna schoven de Engelsen, uit die mislukking voordeel trekkend, enige op zich zelf staande posten verder vooruit in de drassige woestenis op hun linkervleugel en zodoende was de netto uitkomst van de inspanning der Duitsers dat, terwijl de Engelse hoofdlinie

ongerept bleef, de Engelsen enige winst op hun flank gemaakt hadden.

Uitgeput of ontmoedigd door hun tegenslag deden de Duitsers geen verdere aanvallen.

20 november 1917

Berlijn, 19 november. Officieel avondbericht: In Vlaanderen levendige vuurstrijd van het Houthulsterbos tot Zandvoorde.

Londen, 19 november. Officieel avondbericht. Op het slagfront van Ieper verbeterden wij gedurende de nacht onze stellingen ten noordwesten van Passendale aanzienlijk. Een vijandelijke aanval op enige van onze vooruitgeschoven posten ten noordoosten van het Polygoonbos werd met succes afgeslagen. Hedenochtend werden andere vijandelijke afdelingen, die onze linies ten zuidoosten van Poelkapelle poogden te naderen, onder ons machinegeweevuur genomen, waarbij het grootste gedeelte werd gedood of gevangen genomen. Het vijandelijke geschut was gedurende de dag bedrijvig ten oosten en ten noordoosten van Ieper.

Londen, 20 november. Officieel middagbericht. Ons vuur verdreef een stroopafdeling van de vijand ten oosten van Wijtschate.

Berlijn, 20 november. Officieel. Legergroep Rupprecht: De artilleriestrijd in Vlaanderen nam gisterenmiddag van het Houthulsterbos tot Zandvoorde aanmerkelijk toe en hield ook 's nachts met onverminderde hevigheid aan. Een krachtig verwoestingsvuur werd op het gevechtsterrein bij Poelkapelle en Passendale gericht.

21 november 1917

Berlijn, 20 november. Officieel avondbericht: Levendige geschutwerkzaamheid bij Poelkapelle en Passendale.

Parijs, 20 november. Officieel avondbericht: Nogal verwoede vuurwisseling in België.

Londen, 20 november. Officieel avondbericht. Het vijandelijk geschut is op een aantal punten van het slagfront bij Ieper in touw geweest, vooral in de buurt van Zonnebeke en Passendale.

Berlijn, 21 november. Officieel: In Vlaanderen herleefde het geschutvuur van 's middags af bij Diksmuide en van het Houthulstersbos tot Beselare.

Tussen Poelkapelle en Passendale nam het ook gisteren weer grote hevigheid aan.

22 november 1917

Havre, 21 november. Officieel: De koning heeft gisteren nieuwe ordetekens uitgereikt aan de officieren en onderofficieren, die zich tijdens de laatste overvallen in de omstreken van Diksmuide hebben onderscheiden. In het Frans en in het Vlaams heeft hij een ontroerende rede gehouden, waarin hij de dapperheid en het uithoudingsvermogen van deze mannen huldigde en verklaarde dat het land vertrouwen in hen heeft om weer een vrij, onafhankelijk en bloeiend België op te bouwen. De koning hechtte daarop de onderscheidingen aan de borst der gedecoreerden.

Berlijn, 22 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen beperkte de artilleriestrijd zich tot belemmeringsvuur, dat pas 's avonds tussen Poelkapelle en Passendale in hevigheid toenam.

23 november 1917

24 november 1917

Londen, 23 november. Officieel: Wij hebben in de vorige nacht onze linie ten zuidoosten van Ieper een beetje vooruitgeschoven.

Londen, 23 november. Officieel avondbericht: Het vijandelijk geschut is vandaag in de buurt van Passendale geducht in touw geweest.

Havre, 23 november. Officieel. Koning Albert heeft heden de Britse vliegofficieren en soldaten gedecoreerd, die zich bij de Belgische krijgsverrichtingen in Vlaanderen hebben onderscheiden. Majoor Hugh Irwin Greig en kapitein William Wesson Frith, die op het veld van eer bij Diksmuide zijn gesneuveld, zijn respectievelijk tot officier en tot ridder in de Leopoldsorde met het oorlogskruis benoemd, als blijk van België's dankbaarheid. De kanonnier Todd, bij Diksmuide gesneuveld, is op de dagorder vermeld en met het oorlogskruis begiftigd.

Berlijn, 24 november. Officieel. Legergroep Rupprecht: Bij toegenomen bedrijvigheid van de artillerie in Vlaanderen, wisselden vuurgolven van grote hevigheid met levendig vernietigingsvuur tussen de van Boezinge naar Staden en van Ieper naar Roeselare leidende wegen af.

26 november 1917

Berlijn, 25 november. Officieel avondbericht: In Vlaanderen levendige vuuractie in verschillende vakken.

Berlijn, 26 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen slechts tijdelijk tussen Poelkapelle en Geluveld sterkere vuuractie. Gevechten in het voorterrein liepen voor ons gunstig af en leverden ons gevangenen op. Ten noordoosten van Passendale mislukte een voorwaartse beweging van een Engels bataljon.

27 november 1917

Londen, 26 november. Officieel: Ten noordoosten van Ieper was het geschut in het vak van Passendale erg in de weer, maar de infanterie kwam niet in het geweer.

Londen, 26 november. Officieel avondbericht. Op het front van Ieper hebben we enkele gevangenen gemaakt bij ontmoetingen van patrouilles.

Het vijandelijke geschut heeft vandaag opnieuw ten oosten en noordoosten van Ieper grote bedrijvigheid aan de dag gelegd, vooral in de buurt van Passendale, waar bepaalde stellingen van ons bij tijden zwaar zijn gebombardeerd.

Berlijn, 27 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen heeft de artillerieactie tussen het Houthulsterbos en Zandvoorde 's middags weer grote hevigheid aangenomen.

28 november 1917

Parijs, 27 november. Officieel avondbericht: Tamelijk levendige artillerieactie in België. Geen actie van de infanterie.

Berlijn, 28 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen was het artillerievuur tussen het Houthulsterbos en Zandvoorde van 's middag af levendig. Bij Passendale groeide het 's avonds tot vrij grote hevigheid aan.

29 november 1917

Londen, 28 november. Officieel: Op het noordelijke front blijft de artillerie van de tegenstanders ten oosten en noordoosten van Ieper roerig.

Londen, 28 november. Officieel avondbericht: Op het front van Ieper duurt de vijandelijke geschutwerkzaamheid voort; ze was het hevigst ten oosten van Ieper. Bij patrouilleontmoetingen maakten wij enige gevangenen.

Berlijn, 29 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: Beierse stormtroepen hebben ten oosten van Merkem 1 officier, 46 man en 2 machinegeweren uit de Belgische linies gehaald.

De gehele dag hebben onze stellingen bij Poelkapelle en tussen Beselare en Geluveld onder zwaar vuur gelegen.

Londen, 29 november. Officieel. Ofschoon het op de 27^e aan het westelijk front bijna de gehele dag hard waaide met regen, werden door onze vliegtuigen enige belangrijke verkenningen uitgevoerd, die succes hadden. Ook had enige artillerieactie plaats. De troepen in de vijandelijke loopgraven werden uit de lucht bestookt met machinegeweervuur.

's Nachts (van 27 op 28) was het onstuimig weer. Meer dan 1000 kg aan bommen werden uitgeworpen op het spoorwegstation te Menen.

Van onze vliegtuigen wordt er één vermist.

30 november 1917

Londen, 29 november. Officieel avondbericht: Een aanval tegen Belgische stellingen in de buurt van Ashoop gedaan, werd na een vinnig gevecht afgeslagen.

Londen, 29 oktober. Officieel avondbericht: De overvallen welke de vijand hedenochtend vroeg in de nabijheid van Avion en Hollebeke beproefde, werden afgeslagen, waarbij enige gevangenen in onze

handen achterbleven. Het vijandelijke geschut toonde overdag een enigszins verhoogde werkzaamheid in dit vak, alsmede oostelijk en noordoostelijk van Ieper.

Berlijn, 29 november. Officieel avondbericht: Fors geschutvuur bij Poelkapelle.

Berlijn, 30 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen ontsponnen zich gistermiddag van het Houthulsterbos tot Zandvoorde levendige geschutgevechten, die vooral aan weerszijden van Poelkapelle en ten noorden van Geluvelde zeer hevig waren.

Onze stormafdelingen drongen dicht bij de kust en in enkele andere vakken van het gevechtsterrein de vijandelijke linies binnen en brachten tal van Engelsen en Fransen als gevangenen terug.

Londen, 29 november. Officieel. Het weer was gisteren iets beter en het zicht nu en dan goed, maar de krachtige westenwind en de wolken belemmerden de samenwerking van onze vliegtuigen met de artillerie, evenals het verkenningswerk. Een aantal foto's werden genomen en gedurende de dag werden meer dan 130 bommen geworpen op de stations van Kortrijk, Roeselare, Menen, Torhout en op andere doelen op het gevechtsterrein van Ieper. In de nacht werden in weerwil van de hevige wind en de wolken 17 zware bommen geworpen op het spoorwegstation van Roeselare. Met machinegeweren werden vele schoten gelost op de vijandelijke kwartieren in die buurt. Een vijandelijke machine werd stuurloos tot dalen gedwongen. Drie van onze vliegtuigen worden vermist.

1 december 1917

Londen, 30 november. Officieel: Vannacht heeft de vijandelijke artillerie zich ten oosten van Ieper geweerd.

Berlijn, 1 december. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen bleef de artillerieactie binnen matige perken.

Londen, 30 november. Officieel. De 29^e dezer is er, tengevolge van de verbetering van het weer de gehele dag gevlogen kunnen worden. De samenwerking tussen de artillerie en onze vliegers was bevredigend. Er zijn tal van foto's genomen en er zijn duizenden schoten van geringe hoogte op de vijandelijke infanterie afgevuurd.

Overdag zijn er 180 bommen geworpen op een grote opslagplaats van munitie ten noorden van Kamerijk, op het station van Roeselare en de kwartieren van de vijand. In de gevechtsstreek zijn de vijandelijke vliegers zeer bedrijvig geweest, trachtend de artillerie en de vliegers, die foto's namen, hun werk te beletten. In gevechten in de lucht zijn vijf vijandelijke vliegtuigen naar beneden geschoten. Twee zijn stuurloos omlaag gejaagd en nog een vijandelijke vlieger is van de grond af door machinegeweervuur naar beneden geschoten. Er worden drie van onze vliegtuigen vermist.

Te Vlissingen is een Belg gearresteerd, die tegen belangrijke betaling zowel voor Engelse als voor Duitse dienst spionage pleegde. Tenslotte werden zijn praktijken ontdekt en werd hij in de gevangenis te Brugge opgesloten. Daar verraadde hij een Belgische vriend, die in Holland vertoefde. Deze is naar België gelokt en eveneens gearresteerd, maar pleegde uit wanhoop zelfmoord. Eveneens werden door zijn verraad enige andere Belgen, onder wie een notaris uit Blankenberge, gearresteerd.

De eerstgenoemde Belg werd naar een concentratiekamp in bezet Frankrijk vervoerd, waaruit hij ontsnapte en naar ons land vluchtte. Na veel omzwervingen viel hij tenslotte te Vlissingen in handen van de politie. Hij wordt mede verdacht van oplichting.

2 december 1917

Londen, 1 december. Officieel: Wij deden twee overrompelingen in de buurt van Waasten, waarbij we in beide gevallen de vijand lelijk havenden en gevangenen maakten.

Havre, 1 december. Officieel weekbericht van 24 tot 30 november: De week werd gekenmerkt door een grote werkzaamheid der vijandelijke patrouilles bij Oud-Stuivekenskerke en in de streek ten zuiden van Diksmuide en ten oosten van Kippe. Ze werden allen uiteengedreven. De 25^e november werd een vijandelijke afdeling, die bij verrassing een van onze vooruitgeschoven stellingen bij Beverdijk was binnengedrongen, er weer onmiddellijk uitgeworpen. De 28e november drong de vijand in een aanval, die werd voorafgegaan door een krachtige werkzaamheid van het geschut van zwaar kaliber op onze stellingen bij Ashoop, op één punt onze vooruitgeschoven linie binnen. Bij een tegenaanval, door ons geschut fors gesteund, hebben we het verloren terrein heroverd.

De wederzijdse geschutwerkzaamheid was krachtiger, in de streek van Diksmuide en Merkem, waar zij een grote hevigheid verkreeg. Onze stellingen bij Steenstrate waren het vijandelijk doelwit. Onze artillerie vuurde vernielings- en represailleschoten af en bestookte St.-Pieters-Kapelle en de kampementen ten zuiden van Leke.

Ondanks de ongunstige weersgesteldheid waren de vliegers vrij bedrijvig. Ze ondernamen verkenningsvluchten en namen talrijke foto's van de inwendige vijandelijke linies. Onze jachtvliegtuigen hebben talrijke belangrijke overvallen gedaan. Een vijandelijk vliegtuig werd ten oosten van Diksmuide geveld.

3 december 1917

Londen, 2 december. Officieel alarmbericht. Hedenochtend is ten noordoosten van Ieper een kleine operatie ten uitvoer gebracht. Er zijn enige versterkte gebouwen en punten op de heuvelrug ten noorden van Passendale genomen. We hebben een aantal gevangenen gemaakt.

Berlijn, 2 december. Officieel middagbericht. Legergroep Rupprecht. In Vlaanderen is het overdag gematigde artillerievuur 's avonds aan weerskanten van Passendale tot de grootste hevigheid gestegen. Het hield ook 's nachts krachtig aan.

4 december 1917

Londen, 3 december. Officieel avondbericht. Aan het gevechtsfront bij Ieper een plaatselijk gevecht ten zuidoosten van het Polygoonbos, tengevolge waarvan wij onze linie een weinig vooruit brachten en een aantal gevangenen maakten.

Bij een kleine onderneming ten noorden van Passendale werden gisteren 129 gevangenen gemaakt en enkele machinegeweren veroverd.

Berlijn, 4 december. Officieel: Legergroep Rupprecht: aan het Vlaamse front is het vuur van 's middags af tussen Poelkapelle en Geluveld tot grote hevigheid toegenomen. In verscheidene golven viel de Engelse infanterie ten noorden van Geluveld aan. In ons vuur en in een tegenaanval werd zij afgeslagen.

Londen, 3 december. Officieel: Niettegenstaande een zeer krachtige noordwestenwind hebben onze vliegtuigen gisteren de nieuwe stellingen van de vijand naarstig verkend en waarnemingen gedaan, nuttig voor de artillerie. De Duitse reserves in de dorpen ten noorden van Bourslon zijn bestookt met bommen en het machinegeweren.

Dergelijke acties hadden op het front van Ieper plaats. Een Duitse machine is geveld, wij missen er vijf.

5 december 1917

Londen, 4 december. Officieel avondbericht. Ten noorden van Armentières, ten zuidoosten van Ieper en in het vak van Passendale was de vijandelijke artillerie mede druk werkzaam.

Berlijn, 5 december. Officier: Legergroep Rupprecht: aan het Vlaamse front vrij levendige actie van de artillerie.

6 december 1917

Berlijn, 6 december. Officieel: Legergroep Rupprecht: In het gebied van de strijd in Vlaanderen nam de actie 's avonds weer aanmerkelijk aan kracht toe.

Londen, 5 december. Officieel avondbericht: aan het front bij Ieper was de vijandelijke artillerie bedrijvig ten noorden van de weg naar Menen. Wij verbeterden onze stellingen in deze streek een weinig en sloegen vijandelijke verkenningsafdelingen terug.

7 december 1917

Parijs, 6 december. Officieel: Gisteren hebben onze vliegers 11 Duitse toestellen geveld; 9000 kilo bommen werden op verschillende plaatsen geworpen, onder andere de stations Lichtervelde en Kortemark en kampen in de streek van Laon.

Londen, 6 december. De admiraliteit deelt mede: Gisteren hebben onze luchtsrijdkrachten een bomaanval gedaan op het vliegveld van Sparappelhoek. Verscheidene bommen werden op dit doel neergeworpen, alsmede op een trein, welke de munitieopslagplaats bij Engel verliet. Tijdens patrouilletechten hadden verschillende

gevechten met vijandelijke vliegtuigen plaats, met het resultaat dat drie vijandelijke toestellen vernield werden en één stuurloos daalde. Dinsdag hebben onze patrouilles drie vijandelijke vliegtuigen stuurloos tot dalen gebracht. Al onze toestellen zijn onverlet teruggekeerd.

Berlijn, 7 december. Officieel: Legergroep Rupprecht: Het vuur, dat in de boog van Ieper tijdelijk sterker was, breidde zich naar het zuiden toe tot aan de Leie uit.

8 december 1917

Londen, 7 december. Officieel avondbericht. Ten zuidoosten van Ieper deden onze patrouilles in de afgelopen nacht met succes een aanval op vijandelijke arbeidersgroepen. Ten noordoosten van Ieper werd een vijandelijke overval afgeslagen. We brachten de vijand bij deze ontmoetingen een aantal verliezen toe en maakten gevangenen.

Londen, 7 december. De admiraliteit maakt bekend:

In de loop van de 5^e en de 6^e heeft de marinevliegdiens bomaanvallen gedaan op de volgende doelen: de vliegvelden van Uitkerke, Sint-Denijs-Westrem en Engel, de haven van Brugge en treinverkeer op verschillende punten. Men heeft gezien, dat de bommen ontploften en dat er brand uitbrak tussen bewaarplaatsen en loodsden. Alle toestellen keerden behouden terug.

Bij de gewone patrouillegevechten zijn twee vijandelijke toestellen vernield en vier andere volslagen stuurloos neergeschoten. Drie van deze laatste vielen vermoedelijk stuk.

Berlijn, 8 december. Officieel: Legergroep Rupprecht: op de trechtervelden in Vlaanderen, tussen Westrozebeke en Beselare, alsmede ten noorden van Waasten, lag gistermiddag zwaar vuur.

9 december 1917

Havre, 8 december. Officieel weekbericht van de 1^e tot de 7^e december: de geschutswerkzaamheid op het Belgische front is gedurende de afgelopen week aanzienlijk verminderd, de 30^e november heeft de vijand een aanval gedaan op twee van onze posten ten noorden van Kippe, terwijl een andere afdeling, die in de streek van Diksmuide werkzaam was, getracht heeft om onze vooruitgeschoven schansen ten oosten van de IJzer te naderen. Ons machinegeweervuur, alsmede de krachtige medewerking van ons geschut, hebben de plannen van de tegenstander gefnuikt. Onze artillerie heeft verscheidene keren op de vijandelijke stellingen ten noorden en ten zuiden van Diksmuide, evenals op die in de streek van Nieuwstaden gevuurd. Ze heeft verscheidene batterijen beantwoord, die tegen onze vooruitgeschoven schansen van Oud-Stuivekenskerke werkzaam waren. Als weerwraak tegenover de vijandelijke beschieting van de omtrek van Adinkerke, hebben wij de barakken van Leke en het Braambos gebombardeerd.

Het slechte weer gedurende het grootste gedeelte van de week heeft de werkzaamheid van onze vliegers belemmerd. Drie vijandelijke vliegtuigen werden gedwongen om in ontredde toestand in hun linies te dalen.

Havre, 8 december. De heren Alexander Walker en Thomas Irwin, leden van de gemeenteraad van Glasgow, die het Belgische front bezoeken, hebben hun diep medegevoel met het onrechtvaardig lijden van België en hun bewondering voor het dappere Belgische leger betuigd. Ze hebben aangekondigd, dat de stad Glasgow

gedurende 10 dagen de met verlof zijnde Belgische soldaten zonder familie zal ontvangen.

10 december 1917

Londen, 9 december. Officieel middagbericht: Gisteravond was de vijandelijke artillerie bij Passendale levendig aan het werk.

Londen, 9 december. Officieel avondbericht: in de sector van Mesen heeft de vijandelijke artillerie toenemende bedrijvigheid getoond.

Londen, 10 december. Officieel. Een aanvalsgroep, die optrok tegen een van onze posten ten oosten van Klein-Zillebeke, werd met verliezen voor de vijand afgeslagen.

Berlijn, 9 december. Officieel middagcommuniqué. In enkele vakken van het Vlaamse front, kwam het tot levendige artilleriegevechten.

Berlijn, 10 december. Officieel: Legergroep Rupprecht: aan het Vlaamse front nam het artillerievuur na de middag toe.

Londen, 8 december. Officieel: gisteren hebben laaghangende wolken en slecht zicht de omstandigheden voor ons vliegen minder gunstig gemaakt.

Vliegtuigen hebben voor ons geschut waarnemingsdienst gedaan en verscheidene verkenningen van geringe hoogte alsmede de gewone bomaanvallen gedaan.

Vijandelijke troepen werden in hun loopgraven weer met machinegeweevuur bestookt. Er werd erg weinig gevochten.

Een Duits toestel werd geveld en een ander kwam ongedeerd achter onze linies neer. Vier van de onze worden vermist.

Londen, 8 december. Officieel: in de ochtend van 8 december hebben onze marinevliegtuigen een bomaanval op het vliegpark van Aartrijke gedaan. Het weer was bewolkt, doch verscheidene bommen troffen doel. De aanvallers werden door vijandelijke vliegtuigen bestookt; twee daarvan werden stuurloos tot dalen gebracht en schenen beschadigd te zijn. Er werden verscheidene patrouillegevechten geleverd, waarbij twee vijandelijke vliegtuigen werden vernield; één werd er geheel stuurloos neergeschoten. Al onze toestellen keerden ongedeerd terug.

11 december 1917

Londen 10 december. Officieel avondbericht: Ten oosten en ten noordwesten van Ieper nam de vijandelijke geschutwerkzaamheid toe, in het bijzonder in de nabijheid van het Polygoonbos en Passendale.

Onze correspondent te Havre seint een en ander over een aanval van de Duitsers op het Belgische front, welke zaterdagochtend bij Stuivekenskerke en Reigersvliet heeft plaats gehad. De vijandelijke beschieting zette onverwachts in om 8 uur 30 op drie elkaar ondersteunende posten. De tot doel dienende voorpost werd van het oosten en het noorden door verschillende groepen aangevallen. Luitenant Dechy opende een spervuur en machinegeweevuur. De sergeants Lomel en Govers ontvingen de aanvallers met een welvoorzien machinegeweevuur. Na een strijd van een uur trokken de Duitsers haastig terug, verscheidene lijken en kisten met ontplofbare stoffen en granaten achterlatend. Slechts drie Belgen werden lichtgewond.

Berlijn, 11 december. Officieel: Legergroep Rupprecht: in Vlaanderen en van de Scarpe tot aan de Somme ontwikkelden zich 's middags veelvuldig artilleriegevechten.

Londen, 11 december. Officieel: De 10^e van deze maand hebben verscheidene patrouilles vijandelijke watervliegtuigen een aanval gedaan, waarbij drie van onze machines vijf vijandelijke verkenners en zeven grote watervliegtuigen aanvielen en teruggedreven. Twee vijandelijke machines zijn vernietigd en twee waarnemingsballons aangevallen. De vijandelijke loopgraven en het afweergeschut werden met machinegeweervuur aangevallen. 's Middags is het vliegveld van Varsenare gebombardeerd, waarbij er veel bommen geworpen zijn. Er zijn twee treffers gerapporteerd en er is waargenomen dat er bommen dicht bij en tussen de loodsen van het vliegveld zijn neergekomen. Al onze machines zijn veilig teruggekeerd.

12 december 1917

Londen, 11 december. Officieel: De artillerie en de vliegers zijn gisteren over en weer aan het Duitse Front in touw geweest, vooral ten zuiden van Scarpe en ten noorden van de Leie.

Londen, 12 december. Naar de admiraliteit meldt, heeft een smaldeel marinevliegtuigen gisternacht op het vliegveld van Oostakker en de haven van Brugge vele tonnen bommen geworpen.

De gevolgen van het bombardement op eerstgenoemd doel waren door het slechte zicht moeilijk waarneembaar, doch de haven van Brugge is zo doeltreffend bestookt, dat er brand uitbrak.

Al onze toestellen zijn behouden teruggekeerd.

Londen, 12 december. Officieel avondbericht: het vijandelijk geschut was overdag bedrijvig in de nabijheid van Mesen.

13 december 1917

Berlijn, 13 december. Officieel: Legergroep Rupprecht: van Diksmuide tot aan de Leie en ten zuiden van de Scarpe tijdelijk versterkte artillerieactie.

Berlijn, 14 december. Officieel: Legergroep Rupprecht: in Vlaanderen slechts in enkele vakken fors vuur.

16 december 1917

Londen, 15 december. Officieel avondbericht. Op het front van Ieper werden overdag nieuwe plaatselijke gevechten geleverd in de nabijheid van het kasteel van Poldershoek, zonder dat de toestand er door gewijzigd werd. Het ver gaande geschut toonde heden een aanzienlijke bedrijvigheid in het vak van Passendale.

Wolff komt er officieus nog eens op terug, dat nu het offensief, dat de Britten vier maanden lang in Vlaanderen hebben volgehouden, voorlopig als afgelopen kan worden beschouwd. Het doel van de zes grote slagen in Vlaanderen was volgens openlijke Engelse berichten de verovering van de Duitse duikboothaven. Voor maarschalk Haig scheen succes weggelegd. Al in het voorjaar van 1917 bazuinde hij zelf uit, spoedig zijn intocht te Brussel te zullen houden.

Wolff wijst dan op de overmacht van bijna het hele Engelse leger, uitgerust met materiaal en munitie van de oorlogsnijverheid van vier vijfden van de wereld tegenover een stuk der Duitse strijdkrachten. Alle troepen en oorlogstuig, die elders konden worden gemist, werden aan de andere fronten ten gunste van Vlaanderen onttrokken. Nieuwe straat- en andere wegen werden aangelegd, onafzienbare loodsen- en tentenkampen opgericht.

Midden juli begon de artilleriestrijd. Ontelbare miljoenen projectielen raasden week aan week op de Duitse stellingen,

schuilholen en batterijen neer, terwijl tegelijk zonder ophouden gifgaswolken naar de Duitse stellingen toegeblazen werden.

Havre, 15 december. Officieel weekbericht van 8 tot 14 december. De dagen werden gekenmerkt door een onderbroken werkzaamheid van het geschut. We hebben herhaaldelijk de versterkte hoeven op de linkeroever van de IJzer beschoten, evenals de vijandelijke schansen in de streek van Diksmuide en Nieuwstede, terwijl wij de vijandelijke artillerie hebben beantwoord. Deze heeft een verstrooiingsvuur in de richting van Sint-Jacobskapelle, op onze vooruitgeschoven posten van Reigersvliet en Stuivekenskerke, op onze stellingen aan de zoom van Diksmuide, alsmede op verscheidene punten in de streek van Vijfhuizen, Ashoop en Draaibank gericht. Gedurende de nacht van 8 op 9 december heeft een krachtige vijandelijke afdeling een aanval op onze vooruitgeschoven stellingen bij Oud-Stuivekenskerke gedaan, welke door ons geschut en machinegeweervuur werd gefnuikt.

Vijandelijke vliegtuigen hebben op twee verschillende dagen bommen geworpen in de richting van Oostvleteren en in de omstreken van De Panne en Adinkerke. Onze vliegers hebben, ondanks de ongunstige weersgesteldheid, het ten uitvoer brengen van verschillende opdrachten niet gestaakt. Een vijandelijk vliegtuig is in vlammen gehuld binnen zijn linies neergeschoten.

18 december 1917

Londen, 17 december. Officieel avondbericht: vanochtend hebben vijandelijke overvalafdelingen twee Engelse posten in de buurt van het kanaal Ieper-Komen aangevallen. In het ene geval werd de aanvallende afdeling teruggeworpen, in het andere wist de vijand een Engelse post binnen te komen en enkele der onzen gevangen te nemen. Deze werden in de tegenaanval teruggenomen, waarbij onze

troepen de post hernamen en een aantal vijanden doodden of gevangen namen.

19 december 1917

Berlijn, 10 december. Officieel: Legergroep kroonprins Rupprecht: in enkele vakken van het Vlaamse front was gistermiddag de geschutstrijd hevig.

Londen, 18 december. Officieel. Zware sneeuwstorm belette het vliegen, behalve op een klein gedeelte van het noordelijk front. Daar zijn onze vliegers aan het werk geweest. Er zijn bommen geworpen op een vijandelijk vliegekamp bij Kortrijk. Ook zijn de vijandelijke loopgraven bestookt met bommen en machinegeweervuur. Het station, het vliegekamp Roeselare en de stations van Menen en Ledegem hebben we zwaar gebombardeerd. In luchtgevechten zijn twee Duitse machines neergeschoten en binnen onze linies gevallen. Twee andere zijn stuurloos omlaag gejaagd. Wij missen een vliegtoestel.

20 december 1917

Londen, 19 december. Officieel.

Vijandelijke verkenningsafdelingen, die in de afgelopen nacht Engelse posten ten zuidoosten en noordoosten van Passendale trachtten te naderen, zijn door ons vuur verstrooid en weggejaagd. Wij maakten enkele gevangenen.

Londen, 19 december. Officieel deelt de admiraliteit mede: gisteren hebben onze marinevliegtuigen een bomaanval gedaan op de vliegparken en munitieopslagplaatsen van Engel. Verscheidene bommen ontploften dicht bij de loodsen van het vliegpark en verschillende treffers werden op de stapelplaatsen waargenomen.

Een vijandelijk vliegtuig werd in vlammen gehuld neergeschoten en één werd stuurloos tot dalen gebracht. Al onze vliegtuigen keerden behouden terug.

Berlijn, 20 december. Officieel: Legergroep kroonprins Rupprecht: De vijand heeft de stad Diksmuide van tijd tot tijd met hevig mijnvuur bestookt.

Tussen het Houthulsterbos en de Leie, alsmede ten zuiden van de Scarpe nam gistermiddag en gisteravond de vuurstrijd in hevigheid toe.

Londen, 20 december. Officieel: Behoudens enig geschutvuur bij Passendale, is er van het overige front niets van belang te melden.

Londen, 19 december. Officieel. De 17^e hebben Australische eskaders zeer goed werk in de lucht gedaan. Twee Australische vliegers werden aangevallen door een aantal vijandelijke jachtvliegers. Een van de aanvallers werd binnen onze linies geveld, de anderen werden verstrooid. De 18^e beperkte terug een dichte mist de bedrijvigheid in de lucht tot het noordelijk deel van het front. Er werd daar veel goed werk gedaan voor de artillerie en we konden verscheidene foto's maken. In de loop van de dag werden 150 bommen geworpen op vijandelijke spoorwegstations en op Duitse loopgraven. Er werd op dit deel van het front in de lucht fel gevochten. De uitslag was voor ons zeer gunstig. Zeven Duitse machines werden geveld; één werd door kanonvuur binnen onze linies neergehaald, het tweede door vuur van de infanterie. Drie Duitse vliegtuigen werden stuurloos naar omlaag gedreven. Wij missen drie vliegtuigen. Na het invallen van de duisternis hebben onze vliegers gisteren Sint-Denijs-Westrem, Roeselare, Lichtervelde, de vliegvelden van Torhout en Ledegem, en de stations van Kamerijk en Menen gebombardeerd. Al onze machines zijn teruggekeerd.

Londen, 20 december. Officieel: Marinevliegtuigen hebben dinsdagnacht een aanval gedaan op fabrieken te Brugge, in een waarvan een grote brand uitbrak, die nog lang zichtbaar was.

Woensdagmiddag is een aanval gedaan op het vliegekamp van Vlissegem. Men zag de bommen barsten te midden van de vliegtuigloodsen en men kon verscheidene voltreffers waarnemen.

Een vijandelijk vliegtuig is neergeschoten en een ander, waarschijnlijk stuurloos, neergejaagd. Een van onze toestellen is zoek.

21 december 1917

Londen, 20 december. Officieel avondbericht. De vijandelijke artillerie betoonde een verhoogde werkzaamheid ten zuidoosten van Ieper.

Berlijn, 21 december. Officieel: legergroep kroonprins Rupprecht: in Vlaanderen bleef, bij dichte mist, de geschutactie meestal gering. Ten noorden van de weg Ieper-Menen nam het vuur na de middag aanmerkelijk in hevigheid toe. In een geslaagd verkenningsgevecht ten zuiden van Hollebeke hebben wij een aantal Engelsen gevangen genomen.

22 december 1917

Berlijn, 21 december. Officieel. De 18^e december hebben onze marinevliegers bij Oostende en bij Nieuwpoort boven zee een vijandelijk vliegtuig neergeschoten.

Berlijn, 22 december. Officieel: legergroep kroonprins Rupprecht: bij Westrozebeke tijdelijk toegenomen geschutvuur.

In kleine voorpostgevechten hebben wij gevangenen gemaakt.

23 december 1917

Havre, 22 december. Officieel weekbericht van 15 tot 21 december. Tijdens de afgelopen week is de geschutswerkzaamheid niet zeer hevig geweest. Ze kwam in hoofdzaak tot uiting in de streek van Ramskapelle, Diksmuide en Merkem. Bij Diksmuide hebben we met succes een strijd met het loopgraafgeschut gevoerd. Vijandelijke stukken van grote draagwijdte hebben Veurne en Adinkerke beschoten.

De 17^e december hebben Duitse vliegers verscheidene bommen op De Panne geworpen. Ten gevolge van de weinig gunstige weersgesteldheid heeft de vliegdiens een matige werkzaamheid getoond.

Havre, 22 december. Koning Albert heeft besloten dat elke maand 300 militairen van het veldleger op zijn kosten verlof zullen krijgen. Ze zullen worden gekozen uit de onderofficieren, korporaals en soldaten, die zich sedert het begin van de oorlog aan het front bevinden, zonder verlof te hebben gehad. Ze zullen in het tehuis voor Belgische soldaten te Parijs worden ondergebracht. De eerste reeks van 100 verlofgangers zal de 31^e december aankomen.

24 december 1917

Londen, 23 december. Officieel. Gisterenmiddag heeft de vijand, onder dekking van een hevig versperringvuur, een plaatselijke aanval gedaan op onze stellingen in de buurt van de spoorweg Ieper-Staden. Hij slaagde er in onze vooruitgeschoven posten over een breedte van ruim 600 meter te verdrijven.

In de loop van de dag ontwikkelde de vijandelijke artillerie grote bedrijvigheid in de nabijheid van Geluvelde en Poelkapelle.

Londen, 23 december. Officieel avondbericht. Een overvalafdeling, die onze stellingen in de buurt van de weg naar Menen trachtte te naderen, werd door ons vuur verdreven.

Ten noorden van Poelkapelle vanochtend aanzienlijke wederzijdse bedrijvigheid van de artillerie.

Berlijn, 23 december. Officieel. Legergroep Rupprecht. Van het Blankaartmeer tot aan de Leie tot aan het invallen van de duisternis levendig artilleriesvuur. Uit een onderneming aan de spoorweg Boezinge-Staden werden 30 Engelse gevangenen ingeleverd.